

111

ELENA

LOLA

VANJA

MATIJA

ČEDOMIR

NIKOLA

FILIP

oluja

- ▶ **Oluja** je poremećaj u atmosferi što uzrokuje **značajne** promjene u polju vjetera , pritiska i temperature u prostornim mjerilima u rasponu od veličine tornada (brzina od 1 km) do ekrotropskih ciklona (brzina od 3000 do 5000 km / h). Oluja se naziva i vjetar, koja ima minimalnu brzinu od 20,8 m / s (74,9 km / h) ili ocjenu 9 na Beaufortovoj skali . Vjetrovi brži od 32,7 m / s ili 12 Beauforta nazivaju se uraganima .
- ▶ Opasnost za vreme oluja čine veoma jaki vetrovi, jake i obilne padavine, udar groma i mogući grad.
- ▶ Za vreme jakih oluja potrebno je preduzeti sledeće mere ukoliko ste u zatvorenom prostoru:
 - ▶ obezbedite sve objekte koji mogu da odlete usled jakog vetra i izazovu materijalnu štetu ili povrede građane;
 - ▶ obezbedite prozore i spoljna vrata i zatvorite sva unutrašnja vrata;
 - ▶ izbegavajte kontakt sa kuhinjskim i kupatilskim slavinama, radijatorima i drugim metalnim predmetima, budući da su dobri provodnic

Udaljenost od oluje možete proceniti kroz sledeće korake:

- ▶ Izračunajte vreme između sevanja i groma u sekundama,
- ▶ Izračunato vreme podelite sa tri kako biste izračunali udaljenost oluje u kilometrima.
- ▶ Ova udaljenost je indikativna jer se oluje mogu pojaviti veoma brzo iznad vaše oblasti. Preduzmite sve što je neophodno pre nego što oluja zahvati vaše područje. Upamtite, sva pomenuta pravila povećanja sigurnosti mogu samo umanjiti rizik od potencijalne štete i gubitaka. Atmosferska pražnjenja su opasna, nepredvidljiva i sigurnost nikada nije apsolutno zagarantovana.

Ukoliko ste na otvorenom, sledite sledeća uputstva:

- ▶ sklonite se od bilo kakvih visokih struktura (jarbola, stubova, tornjeva) i imajte u vidu da je sigurno rastojanje jednako visini strukture;
- ▶ izbegavajte visoke konstrukcije, visoko drveće, ograde, telefonske kablove i električne vodove;
- ▶ pokušajte da pronađete zaklon u zgradi ili u automobilu, a ako to nije moguće, sedite na zemlju;
- ▶ izbegnite stajanje u blizini zgrada ili automobila u koje ne možete da uđete kao u zaklon;
- ▶ ukoliko ste u šumi, zaštitite se ispod grana niskog drveća – nikada nemojte stajati ispod visokog drveća na otvorenom prostoru;
- ▶ izbegavajte granicu između šume i otvorenog prostora, radije uđite u šumu;

- ▶ izbegavajte otvorena polja, vrhove brda i planina, obale, jarkove ili druga vlažna mesta;
- ▶ ne prelazite preko vode, ne plivajte;
- ▶ nemojte držati kišobran ili druge metalne provodne predmete u rukama (štapove za golf, štapove za pecanje i slično);
- ▶ izbegavajte da budete u blizini metalnih objekata, bicikala, opreme za kampovanje i slično;
- ▶ nemojte stajati uspravno, čučnite ili se makar sagnite, ne dodirujući zemlju rukama, a ako ste u grupi držite rastojanje od 5 metara između sebe

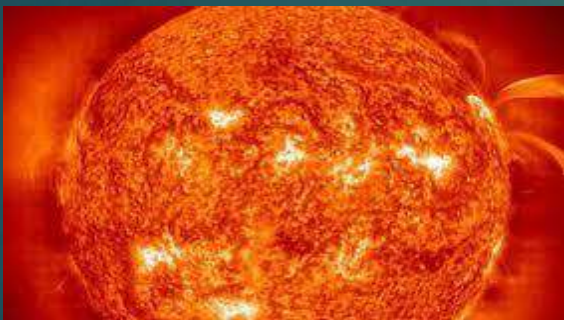
Ukoliko se nađete u automobilu za vreme jake oluje:

- ▶ zaustavite automobil pored puta dalje od elektrovodova i drveća koje može pasti na automobil;
- ▶ ostanite u automobilu i upalite poziciona svetla dok ne prođe oluja;
- ▶ zatvorite prozore i ne dodirujte metalne predmete u automobilu i
- ▶ izbegavajte poplavljene puteve.

PEŠČANA OLUJA

SUNČANA OLUJA

- ▶ Republički geodetski zavod Srbije, čija Geomagnetska opservatorija prati solarno-geomagnetske poremećaje, saopštio je da intenzivna solarno-geomagnetska oluja, pored poremećaja u telekomunikacionim sistemima, može imati uticaja i na promene meteoroloških parametara i na formiranje vremenskih prilika. Bioritmička, radna i fizička aktivnost meteoropata i hipersenzitivnih ljudi mora biti prilagođena situaciji, moraju se pratiti uputstva i preporuke medicinskih ustanova.
- ▶ Erupcije na Suncu imaju indirektan uticaj na ponašanje ljudi Najjača do sada zabeležena solarna oluja koja je pogodila Zemlju dogodila se 1859. godine. Poznata kao Karingtonov događaj, rezultirala je polarnom svetlošću koja se videla čak i na Kubi, i haosom u primitivnom električnom sistemu onoga vremena, zbog čega su nastali požari u telegrafskim stanicama Solarna oluja koja je 1989. godine pogodila Kanadu izazvala je kratki spoj na električnoj mreži, pa su u roku od 90 sekundi milioni ljudi ostali bez struje punih devet sati. Prema nekim procenama, ukoliko bi oluja veličine Karingtonovog događaja udarila Zemlju danas, cena oporavka samo u Americi bila bi između jedan i dva triliona dolara, a oporavak bi trajao celu deceniju.

Tornado je nasilna oluja,
karakteristična po obrtanju
oblaka u obliku lijevka.

Postižući brzinu veću i od 500
km/h, tornada su najsnažniji
vjetrovi na Zemlji.

Tornado nosi sve pred sobom, a
u zavisnosti od oluja u kojima
nastaje može imati nezamislivu
jačinu i trajati do sat vremena. U
tom kratkom vremenskom
periodu može razoriti ceo grad,
pa čak i region.

Šta raditi za vreme tornada?

Ukoliko se nalazite u zgradi:

Idite na unapred određeno
sklonište kao što su bezbedna
soba, podrum, podrum u slučaju
oluje ili najniži nivo zgrade. Ako
nimate podrum, stanite na
sredinu sobe na najnižem
spratu. Neka između vas i oluje
bude što više zidova. Sklonite se
ispod čvrstog stola i koristite
ruke da zaštitite glavu i vrat. Ne
otvarajte prozore.

Ukoliko ste u pokretnoj prikolici
tj. pokretnoj kući:

Izđajte i idite odmah na najniži
sprat zgrade u blizini ili u olujno
oklopu. Mobilna kuća, čak i
ako je vezana, nade malo zaštite
od tornada.

Ukoliko se nalazite napolju:

Lezite u obližnji jarak i pokrite
glavu. Nemojte se kiti ispod
nadvožnjaka.

Ukoliko ste u vozilu:

Nikada ne pokušavajte da
prestignete kolima tornado u
urbanim ili naseljenim
oblastima. Umesto toga,
ostavite vozilo na bezbedno
sklonište. Pazite na letenje.
Leteći otpad od tornada uzrokuje
većinu smrtnih slučajeva i
povreda.

Олуја

Ветар на небу гони облаци.

Спрема се олуја.

Зацрнело се небо.

Креће борба људи са великом силом.

А олуја као да говори:

Мене само борба може да ојача.

Навалите са свих страна.

Збригаћу вас ко од шале.

Јер ја сам Олуја.

Чедомир Црномарковић II